

סומא שפיר שייך דיהוי כיון דגם בכיווה סומא רק מעשין הוא דהי פסור אבל בלאוין היי מלואה וכו' זו קדושה מלואה בלאוין ולא חסוב חולין ושפיר שייך דיהוי וכיל ואיכ שפיר פריך קשיים דיימות דגימרא מהכא דאין מלואה והיינו דלר יסודה לטעמי' הרי יש ללמוד כן וכמוכן :

ומדוע לא יהי מחויב לפני ח' כמו בח' והרי זה כאלו היי כחוב. בחורה אני מלואה אוחך לראות ולעשות כל הסכסך הכללך לשיכ'י' בך נמוך בח' כאלו חוב הסכסך הזה יש לו זמן מה הרי רק המילא חלוי' בזמן אבל לא הסכסך ושפיר האב מחויב בהכשר גם לפני ח' כיון שהכשר הוא עלמא מלואה ואלו הסכסך הרי לא נחנס החורה זמן כלל וספק דידן הוא רק בצלואה שהמעשה בם הוא המלואה וקבעה החורה אל המעשה זמן וזוהו אלו מסופקין אם יש חוב לפני הזמן לעשות המעשה בזמנו ואין זה שייך לידון הרי"ד כלל וכמוכן :

ידידך עזו הדוי"ש תורתך.

כלל ח. אי מצינו סיג בדאורייתא.

הנה נא שמחי אל לבי לברר אי מצינו איסור דאורייתא מעטס סיג והעירוי זה המלואה מקומן בס"ד ואלה המה :

(א) דריין ריש פסחים כ' וז"ל ומה שהכריזו חכמים בדיקה בחמץ יותר מבשאר איסורין וכו' כבר נבדקו שעשו כן כדי לקיים מלואה חשביתו וכו' ואם אחי אומרי שחששו שלא יבוא לאכלו וכו' היינו עממא דחשו ביי עפי מבשאר איסורין מאוס דחמץ לא בדילי אינשי מיני' כולי שחא וכו' ואפשר עוד שמשני טעם זה החמירה תורה זו לעבור עליו בכל יראה ובבל ימלא עכ"ל. ופי' פמיג בפתיחה לבי' פסח פרק א' אוח ט' שבי' וז"ל ומה שכתבו אי יש טעם נלמא מה שהחמירה תורה בביי בחמץ בשוית כרש"בין יבין שמועב בתאמר חמץ לדיד' א' טעם דלא בדיל מיני' ויבוא לאכול החמירה החורה זו כו' והרי"ן ז"ל ריש פסחים כתב כן באפשר כו' עכ"ל :

(ב) במדיר נשא פרשה י' וז"ל ועתה ששמרי נא סחירה שלא חשבה חומץ יין וחומץ שכר וכל משרת ענבים שאלו אינן אלא משרתת ליון כדי שלא יבוא הסור לשחוח יין עכ"ל. ובפמיג' בפתיחה כוללת חלק א' אוח י"ז הביא זה בשם הילקוט שזכרתי ש"י ור"א לחדש שם עפי"ו דח"ש דענבים וחומץ שרי למיר מה"ח חס עפי"ו מאי דר"א לחדש שם גי' דהא דח"ש אסור מסיח הוא רק מעטס סיג דשמה יבא ויאלל עוד ח"ש בכא"פ ועי' ענבים וחומץ למיר דאינו גופייהו רק מעטס סיג הוא דאסורי ויילקוט הכיל ה"ל ח"ש ידירי סיג לסיג וסיג לסיג לא נזרע חורה עש"ב. ובחידושי לוי"ד סי' י"א כהנתי דברי הפמיג' הכיל ויבטחי בם מה שהמהו שם על כבי' דס"ל דטכ"ע דאורייתא וס"ל דמטי עשימת עכ"ס במסיח לפי חוממו ואמאי הא עכ"ס מסליח אינו נאמן אלא בדרבנן וחילתו בזה דאחרי עשימת העכ"ס יעווס הישראל אחריו בלשון דעשימה בלשון באיסורין אינה אסורה אלא מדרבנן בלשון שוב הרי הרי בעכ"ס נאמן וכיון שיעווס הישראל בלשון שוב הרי יראה בעלמא אם יש בקדירה טעם איסור או לא. ואולם העי' שם הוכיח דעשימה בלשון אינה הבחנה לדעת אם יש טעם איסור בהיתר ורק לריך לזה בליעם ממא עש"ב. וכחכתי ע"ז בחידושי דעי' דברי הפמיג' הכיל יש טעם שאחרי דברי העכ"ס שואמר להיתר יבליע הישראל עמלמו ח"ש כדי לדעת אם יש טעם איסור בקדירה אי לא דלעי' דח"ש אסור מה"ח עכ"ל לפי דברי הפמיג' הכיל דהאיסור הוא רק מעטס סיג עממא לסיג ויאלל עוד ח"ש בכא"פ ודכיכא דלא שייך שפמא לסיג שרי מה"ח

ואשר העירות ידידי דספק שלנו אם יש חוב המלואה לפני זמן המלואה הוא מחלוקת הראב"ד והרמב"ן ז"ל הנה מאוד הפצה להעיר בזה ואם כי הראב"ד (המוצא בריטביא קדושין פ' עשרה יוחסין ט"ז) כי דמשעשע גדול קודם יוסי' יש כמה נבילות בעולם דמיחסר בכו ואלו יוסי' עדיין אינו בעולם וכו' ועיי"ש עכ"ז אחרי העיון באמת מה בך שיש נבילות בעולם והרי לבי אחיכס זו אין זה מועיל כלל מה שהיו שאר נבילות בעולם דסוף סוף אחיכס זו לא נאסרה משום נבילה עד שהתבבלה ביוסי' ומא שהיו שאר נבילות בעולם זה שהיו רק לענין חוב דאקרקפחא דנברא שהיו עליו חוב שלא לאכול וכו' על הארץ איסור אכילה נבילה ואי' אי ימא דיש חוב המלואה לפני זמן המלואה הרי כי עליו גי' חוב שלא לאכול ביוסי' ביום שיכ'י' ומא לי' אם הוא מחויב שלא לאכול נבילות בהמלואה או אם הוא מחויב שלא לאכול ביוסי' ביום שיבוא ועל כרחק דס"ל הראב"ד דכל שאין יוסי' אין חוב בהענינה עדיין להעטנה ביום שיבוא ורק קשי' יוסי' הוא דחל החיוב להעטנה בו ויהי לענין נבילה ס"ל להראב"ד דכל זמן שאין נבילות בעולם אין חל חוב הלאו על האדם שלא לאכול בהמה לבשחנבל [וע' בכלל הקדום בלואה ג' בסופו מה שדנתי שם בענין זה היכא דמעשה ומקרה גורמים החיוב אם החיוב נמלא גם לפני לידה המעשה והמקרה יעווס] דהחיוב הוא רק שלא לאכול כל נבילה ועי' רק באשר יש נבילה הוא דיש חוב הלאו שלא לאכול ועי' הוטרך הראב"ד להטעם דכבר היו נבילות בעולם ומה עליו חוב שלא לאכול ומחוב שפיר שחל איסור נבילה אקרקפחא דנברא מיד כשעשה גדול ואלו איסור אכילה ביוסי' חל עליו רק אחיכס ביוסי' בעלמו ויש לנו לומר גי' דלענין נבילה גם הראב"ד יורה דיש חוב הלאו אקרקפחא דנברא מאז שלא לאכול נבילה כאשר חסי' ולא דוקא על הנבילות הנמלאות הוא דחל החיוב דאיסור נבילה עדיף בענין זה מיוסי' כיון דלפטר שחתבל בהמה מיד ואלו יוסי' אלא שיכ'י' לפני הזמן [גם בידו להכניס עממא ולנבל וצמיא הארכתי בענין מחוסר מעשה בידו ומחוסר זמן כי מייבבו עדיף ואכימ' וגם אין הנבילות חשוב באמת מחוסר מעשה אלא שהיא בידו רק היא עממא כמחוסר זמן שביכ' דמעטלה מחוסר זמן דנמילא קאחיה כי' נבילות נמילא קאחיה דסוף כל בטיח למוח והלויה נבילה מאליון] ומהו שבי' הראב"ד דיש כמה נבילות בעולם וכו' י"ל לנרווחא דמילתא נקפי' דאפי' אח"ל דגם חוב נבילה אינו קודם מילואה הנבילה בעולם עכ"ז הרי כבר היו נבילות בעולם אבל באמת י"ל דהאיסור נבילה תורה וכיל ואולם דברי הרמב"ן הרי ברור מלג' דיש חוב יוסי' גם לפני יוסי' ומפאה זה הוא דחולק על הראב"ד וכמו שכתבתי :

ואולם אשר העירות ידידי מדברי הרי"ד שניה בזה אבז חורפא שהרי הרי"ד חרש דמילא אינה מלואה זמנית כלל דכל המלואה שעל האבז לדעת הרי"ד הרי היא רק בהכשר לבר לראות ולעשות כל הכללך לשיכ'י' הכן נימול דאלו מעשה המילא הרי יכולה לעשות גם ע"י אחר שלא בשליחות האבז וכמו שכתבתי דבריו ואיכ הסכסך הרי לא נחנס לו החורה זמן כלל